

UR PRESS-DEBATTEN

Biociderna

Sent omsider har opinionen vaknat upp i biocidfrågan. Det är anmärkningsvärt att lantbruks-, veterinär- och naturvårdsexperten, ornitologer, jaktvårdare, hushållnings-sällskap och andra inte slagit larm om biocidspridningen. Hade sakkunniga bekant kort skulle vi inte ha behövt vänta på ett amerikanskt nödrop för att få något gjort. *Svenska Dagbladet* skriver:

Med berömvärd snabbhet har Statens naturvetenskapliga råd och Statens veterinärmedicinska anstalt gått till verket när de nu lägger fram en plan för intensifierad forskning om de s. k. biociderna och deras skadeverkningar. Detta område har tidigare ägnats alldeles otillräcklig uppmärksamhet. Alltför länge förbisåg man de eventuella skadeverkningar för djur och människor, som kunde uppkomma till följd av användningen av betat utsäde, bepudringen av sädesfält m. m. Man har här en parallell till den aningslösa förstöringen av vatten och den pågående luftföroreningen, den sistnämnda särskilt i storstäderna ett allvarligt hot mot folkhälsan.

Mycket tyder på att den allt flitigare användningen av kemiska bekämpningsmedel i naturen kan få de svåraste konsekvenser. Medan uppmärksamheten primärt riktades på skadorna för faunans del — vissa fågelarter har t. ex. starkt decimerats — har på sistone riskerna för den mänskliga organismen kommit i centrum för intresset. Inte minst har den alarmerande

uppgiften om förekomsten av kvicksilver i hönsägg blivit en tankeställare. Det har förekommit att man på sina håll trots sakkunskapens varningar och sedermera införda förbud utfodrat höns med restpartier av kvicksilverbetat utsäde. Självfallet måste det effektivt sättas stopp för sådant. Löftesrika försök har gjorts i syfte att göra preparerat utsäde m. m. mindre attraktivt för djuren — kanske kan på den vägen nya och betydelsefulla framsteg göras. Viktigt är också att förutsättningar skapas för effektivare livsmedelskontroll. Först och sist måste dock kunskapen om biociderna och deras verkningar vidgas och fördjupas, och den nu framlagda planen, som omfattar ett mångsidigt forskningsprogram, bör snarast sättas i verket. Kostnaden beräknas till 700.000 kr. för första året — ett facilt pris för en så viktig uppgift.

Bot mot poliklinikeländet

I en artikelserie om sjukhus-slummen har olika brister i stockholmsjukvården påvisats av *Expressen*. I planläggningen för Stockholms öppna vård arbetar man med en utbyggd läkarcentral-organisation. För närvarande finns fyra läkarcentraler i verksamhet i Stockholm och inom kort tillkommer ytterligare tre. De omfattar vardera tre allmänna läkarmottagningar, två mottagningar för psykiska sjukdomar, en för vardera kirurgiska sjukdomar, kvinnosjukdomar, öron-, näs- och halssjukdomar, hud- och könssjukdomar, tre tandläkarmottagningar, röntgenavdelning och kliniskt-kemiskt laboratorium. Dit vill man också knyta mottagning för två distriktssjuksköterskor, expeditioner för kuratorer och hemsamariter samt i nära anslutning andra kommunala nyttoinrättningar såsom sjukförsäkring, bibliotek osv. Planeringsdirektör Ulf Zetterblad på sjukvårdsstyrelsen kommenterar:

— Vi försöker kanalisera allmänheten över till läkarcentralerna. (Men patienten får om han så önskar vända sig direkt till poliklinikerna också i framtiden.) För många är tid pengar och ur samhällsekonomisk synpunkt är det en vinst med behandling av banala sjukdomar utan långa väntetider.

Vid svårare fall remitteras patienterna till sjukhusens mottagningsavdelningar. För de som enbart behöver lättare behandling ska finnas s. k. dagavdelningar.

På dagavdelningarna ska patienterna vistas i lugn och ro mellan olika undersökningar. Och är de så friska att de kan vistas hemma så skickas de hem över natten.

De som så behöver läggs naturligtvis in på den slutna vården, där de får del av sjukhusets alla undersöknings- och behandlingsresurser. När patienten inte längre behöver hela denna vårdapparat så är det meningen att patienten med långvarigt sjukvårdsbehov ska överföras till ett s. k. annexsjukhus.

Där får patienten vård — om än inte lika intensiv. Här satsar man på reaktivering med huvudvikten lagd på dagligt livsträning. Sedan är avsikten att patienten snarast ska utskrivas och vårdas i hemmet och där få s. k. hemsjukvård om sådan erfordras.

Sjukhus-slummen

Tidningen *Expressen*s serie om sjukhus-slummen summerar några av bristerna i stockholmsjukvården:

Nedslitna, hopplöst föräldrade sjukhus.

Stängda vårdavdelningar.

Överbeläggning på sjukhusen.

Ett behov av ytterligare 3.000 vårdplatser inom de närmaste åren.

En brist på 250 sjuksköterskor och lika många sjukvårdsbiträden. "Poliklinikeländet" med långa vänteköer.

Behov av rationalisering inom hela vårdstaten.

Brist på läkare inom vissa specialiteter inom öppna vården.

— — —
Sjukvårdsdirektören i Stockholm Wilhelm Romberg har i ett tjänsteutlåtande den 23 januari i år fällt följande ordagrant citerade omdöme om sjukvårdskrisen i Stockholm:

"Det kan konstateras, att den centrala sjukvårdsförvaltningens organisation och dess personella resurser i dagens läge icke är så avpassade, att förvaltningen tillfredsställande kan lösa de uppgifter, som i nuet är mest brännande: dels sjukhusdriftens upprätthållande på ett ur inte bara vårdsynpunkt utan även ur personella och ekonomiska synpunkter försvarbart sätt, dels igångsättning och genomförande av den nödvändiga byggnadsverksamheten. Än mindre är den då rustad

att möta de krav, som den starkt expanderande sjukvården ställer inom en mycket nära framtid."

Handikappade åldringar

Aftonbladet påpekar i en ledare att Socialpolitiska kommitténs förslag om statligt stöd till hemhjälp åt åldringar och invalider förbiser de handikappade åldringarnas problem. Man har alltför mycket som riktmärke haft den pigga åldringen som klarar sig själv.

Den bästa bestående hjälpen åt de handikappade är en ökad utbild-

ning av sjukgymnaster, arbetsterapeuter, sysselsättningssamariter, kuratorer, bandagemästare, speciallärare, logopeder. Arbetsvillkoren för dessa grupper måste förbättras. Kvinnlig personal måste ges möjlighet att stanna i rehabiliteringsyrket även som gifta. Det måste ordnas med deltidstjänster och uppmuntringslöner under semester-tiderna så att inte dessa blir odrägliga för den handikappade.

Bestämmelserna om det statliga stödet måste vara så praktiska och tänjbara att inga byråkrater ska kunna bromsa vettiga lösningar. Det är bättre att det allmänna betalar taxi åt en handikappad till en skyddad verkstad än att man skickar en samarit att vårda honom som förgrämd invalid.

SOCIALMEDICINSK TIDSKRIFT

Redaktion, expedition: Villagatan 5, Stockholm Ö.
Tel. 23 00 50 (växel). Postgiro 11 79.

Annonssavdelning: Red. Nils Byttner, Strandliden 60,
Vällingby. Tel. 38 52 99, 38 77 58

Redaktör och ansvarig utgivare: Dr Erik
Husmark.

Redaktionssekreterare: Överläkare Nils Brage
Nordlander.

Prenumerationspris: helår kr. 25:—, halvår
kr. 13:—. Studentprenumeration: helår kr.
13:—. Lösnummer kr. 3:—.

Tidskriften utkommer med 10 nummer per år
(1 per mån. utom juli och aug.).

Återgivande helt eller delvis av originalartiklar ur SMT utan angivande av källan förbjudes.

ANNONS PRISER:

Omslagets andra och fjärde sida Kr. 400:—
Helsida „ 350:—

Halvsida Kr. 200:—
Kvartsida „ 125:—
mm-pris kr. 1:10 pr enkel
spalt

Spalthöjd 210 mm
Spaltbredd 70 mm
Sidans bredd 150 mm
(2 spalter)